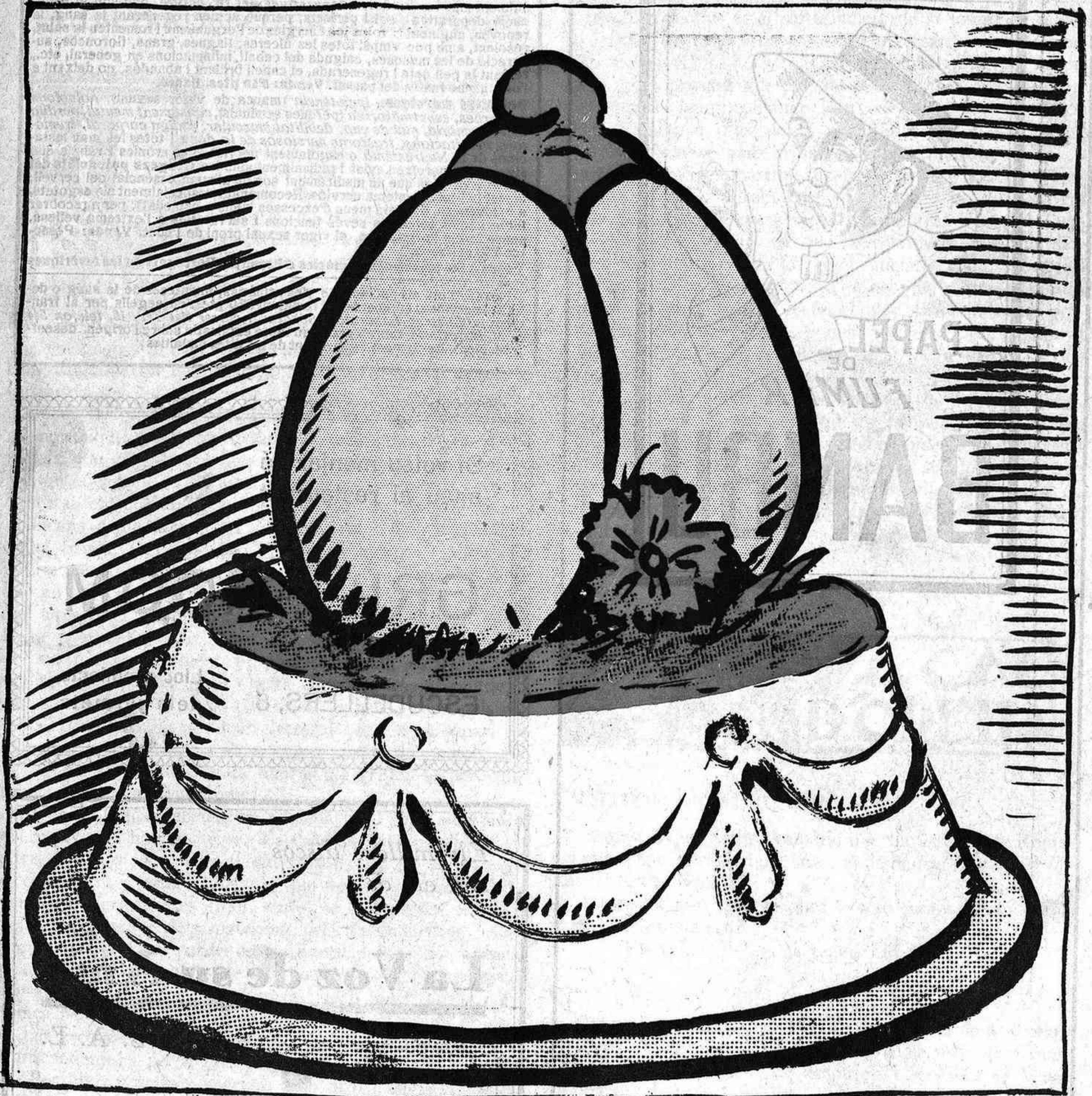

Barcelona, 3 d'abril de 1931

La mona de la Torratxa

ANY LV - 2700 - 20 cts. - Atrassats, 40

La mona d'aquest any

Com poden veure, sols hi ha dos ous, però són grossos.

VIES URINÀRIES

Impureses de la sang - Debilitat nerviosa

Prou sofrir inútilment de les dites malalties gràcies al meravellós descobriment dels

Medicaments del Dr. SOIVRE

Vies urinàries: *Blenorràgia* (purgacions), amb totes les seves manifestacions, *uretritis*, *prostatitis*, *orquitis*, *cistitis*, *gota militar*, etc., de l'home, i *vulvitis*, *vaginitis*, *metritis*, *uretritis*, *cistitis*, *anexitis*, *fluxos*, etc.; de la dona, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb els **Catxets del Doctor Solvré**. Els malalts es guareixen ells sols, sense injeccions, lavatges, ni aplicació de sondes ni bugles, etc., tan perillós sempre i que neces-

siten sempre la presència del metge, i ningú no s'assabenta de la seva malaltia. Venda 5'50 ptes. caixa

Impureses de la sang: *Sífilis* (avariats), *escames*, *herpes*, *úlceres varicoses* (llagues de les cames), *erupcions escrofuloses*, *eritemes*, *acne*, *urticària*, etc., malalties que tenen per causes humors, vicis o infeccions de la sang, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les **Pindoles depuratives del Dr. Solvré**, que són la medicació depurativa real i perfecta, perquè actuen regenerant la sang, la renoven, augmenten totes les energies de l'organisme i fomenten la salut, resolent, amb poc temps, totes les úlceres, llagues, grans, floronsos, supuració de les mucoses, caiguda del cabell, inflamacions en general, etc., restant la pell neta i regenerada, el cabell brillant i abundant, no deixant a l'organisme rastre del passat. Venda: 5'50 ptes. flascó.

Debilitat nerviosa: *Impotència* (manca de vigor sexual), *polucions nocturnes*, *espermatorrea* (pèrdues seminals), *cansament mental*, *pèrdua de la memòria*, *mal de cap*, *debilitat muscular*, *fatiga corporal*, *tremolors*, *palpitacions*, *trastorns nerviosos de la dona* i totes les manifestacions de la *Neurastènia* o esgotament nerviós, per crònics i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les **Gràcies potencials del Dr. Solvré**. Més que un medicament són un aliment essencial del cervell, medul·la i tot el sistema nerviós. Recomanades especialment als esgotats, a la joventut, per tota mena d'excessos (vells a cap edat), per a recobrar íntegrament totes les seves funcions i servir fins a l'extrema vellesa, sense forçar l'organisme, el vigor sexual propi de l'edat. Venda: Pessetes 5'50 el flascó.

Venda a les principals farmàcies d'Espanya, Portugal i de les Amèriques

NOTA.—Tots els pacients de vies urinàries, impureses de la sang o debilitat nerviosa, adreçant-se i remetent 0'50 ptes. en segells per al franquex a **Oficines Laboratori Sòkatarq**, carrer del Ter, 16. telèfon 544 S. M. Barcelona, rebran gratis un llibre explicatiu sobre l'origen, desentortiment, tractament i guariment de les dites malalties.

Si voleu menjar bé
aneu al restaurant

GRILL-ROOM

ESCUDELLERS, 8

Lloc predilecte
dels gurmets

Els millors discos
són els de

La Voz de su Amo

Companyia del Gramòfono, S. A. E.

Demaneu-los per tot arreu

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona.

Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

CRÒNICA

Adversaris circumstancials

La lluita electoral s'ha iniciat. Els candidats d'una banda i de l'altra no es conformen tan sols d'esventar la bondat de llurs doctrines, sinó que, a més a més, combaten i ataquen les dels altres. Hi ha una cosa que nosaltres no podem considerar gaire excellent, des del punt de vista d'espectador, que és el punt de vista de L'ESQUELLA DE LA TORRATXA, i és el de què els candidats republicans catalanistes de tota mena, tant els d'Acció Catalana Republicana com els de l'Esquerra Republicana de Catalunya, es combatin com a enemics. Hi ha en la gradació de la lluita, en la matisació del combat, una qüestió de sensibilitat. Cal considerar que un adversari no és el mateix que un enemic; que un discrepant no és el mateix que un oposant. No ha estat possible, a Barcelona, l'entesa electoral entre homes tan perfectament catalanistes i republicans com Carrasco i Formiguera i Tomàs i Piera d'una banda, i Aiguader i Miró i Companys i Jover de l'altra, per raons, potser més prop de la tàctica electoral que no pas per diversitats polítiques; però això no vol dir que aquests homes no hagin de trobar-se en el camí de la lluita contra l'enemic comú. El pacte de Sant Sebastià, que no fou, evidentment, un pacte electoral, encara té virtualitat. Hi ha una lluita oberta contra el règim polític, i aquesta lluita no ha estat pas closa, ni pels uns ni pels altres. Pot existir un accident electoral que els en separi de moment, però un dia o altre, potser abans del mateix dia de les eleccions, altra volta hauran de reunir-se per continuar el combat compromès.

I bé. Quin espectacle no es donaria al país, als homes del poble que han de seguir els cabdills d'un partit i d'un altre, si aquests es malmetessin violentment en els mítings electorals? Les masses, llavors, que no tenen aquell fil de percepció de les coses fines, sinó que interpreten els fets polítics pel gruix dels mateixos, pel "cantellutisme" dels arguments, podrien perdre la confiança perquè no capirien exactament com és possible que homes que s'han combatut asprament en els mítings, després poden tenir mútua confiança per a una obra tan plena de dificultats i en la qual és tan necessària la fe unànime com per a una conspiració transcendental i per a una revolució violenta.

Per això nosaltres veuríem amb profunda pena i sentiment que els homes es combatessin durament. És natural que els de l'"Esquerra Catalana" facin caure en els del "Partit Catalanista Republicà" la responsabilitat de

no haver-se efectuat el pacte que hauria donat les majories municipals als elements esquerrans de la Ciutat; és natural, també, que els del P. C. R. se'n desfessin considerant que l'E. C., tot hi estant presidit per Francesc Macià, no té prou cohesió nacional; però aquestes crítiques són raons i justificacions que poden fer-se respectant la integritat moral dels adversaris. Això no fereix el sentiment de les masses. El que sí ofèn, el que sí destrueix la il·lusió colectiva és el trossejament de la moral de cadascú i l'atac insidiós. Una cosa és l'adversari, i l'altra l'enemic. El P. C. R. i l'E. C. deuen combatre's com adversaris, però pensant que un dia o altre, més aviat pròxim que llunyà, hauran d'anar junts a l'estructuració de la nova Catalunya dins de la nova Espanya, i que no els està bé atacar-se amb injúries i amb ordinarieses. Si els oradors d'ambdós partits tenen el tacte d'aquesta visió, res no s'haurà trencat d'espíritual entre les dues forces afins. Si no tenen aquest tacte, hauran fet el joc del faciós comte de Romanones, que no volia altra cosa que desfer el bloc oposicionista al règim, iniciat a Sant Sebastià i que tanta feina té feta per a donar un règim republicà federal a la península. I desfet el bloc, trossejades les personalitats dels homes que podien treballar per Catalunya i la República, serà difícil començar altra volta, perquè les ferides sagnaran encara.

Cal, doncs, posar molt de tacte en la lluita electoral. Barcelona està donant en aquests moments un exemple molt baix de sostre. Però el mateix poble pot fer-los enlairar l'ideal si s'oposa d'una manera sistemàtica a què els oradors no passin del límit necessari a la defensa de llurs punts de vista i del combat honest entre adversaris circumstancials.

FRANCESC MADRID

UN TÍTOL SIGNIFICATIU

Aquest és un autor dramàtic que ha estrenat a Romea i contempla el cartell de Romea, el de demà, dissabte. I lleix: "Els criminals".

I pensant que la seva obra — com tantes altres — sols durà una setmana, diu:

"— "Els criminals"... Ja tenen raó, ja!"

CONCURSOS

D'un quant temps ençà els concursos de bellesa es multipliquen d'una manera prodigiosa. No, és clar, en el nostre país, on els jesuïtes i els despujols i les filles de Maria vetllen per la moral pública...

Però a l'estranger, sí. Als Estats Units, a França, a Alemanya, són el pa de cada dia. Tant és així, que avui és difícil de trobar-hi una noia eixerida que s'estimi i que

no sigui o hagi estat reina d'alguna cosa: reina de bellesa, reina dels ulls bonics, reina de les cames més ben fetes, reina...

La cosa — que ens dispensin els moralistes de “El Diluvio”—és ben innocent. Però, segons “L'Osservatore Romano”, l'òrgan oficial del Vaticà, que en aquest cas opina semblantment, els concursos de bellesa són “concursos pagans de vanitat, nu i estúpidesa”.

D'estúpidesa? Tal volta fóra estúpid, realment, un concurs de bellesa entre cardenals romans o entre redactors de “El Diluvio”... No, que no es despullin... I, tocant a la vanitat, ¿no n'hi ha més, sens dubte, en la mitra d'un arquebisbe?

Però bé, l'òrgan del Sant Pare aconsella a les noies italianes que s'abstinguin rigorosament d'assistir als concursos de bellesa... “Totes les reines de bellesa — ens diu — acaben malament: unes es tornen boges, d'altres van a raure a la presó, d'altres moren d'accident, d'altres es suïciden...”

Es terrible, terrible... Però no són elles soles, ai las!, que acaben malament. Els papes—segons ens conta Zola— també solen acabar-hi tot sovint...

ULISSES I TELÈMAC

El senyor comte de Güell, amb motiu del seu ingrés a la Lliga, ha fet unes declaracions amb el cor a la mà — un cor, és clar, tot noblesa, tot candidesa.

—Jo — ha dit — sempre he estat catalanista. Però d'amatotis; no volia pas que em prenguessin per antimonàrquic o per separatista. Ara, però, amb el partit del Centre, es respira. Es un partit en el qual hi caben tots els catalans que són espanyolistes i monàrquics de cor...

Aquestes declaracions han produït, és clar, efectes diversos.

—Home! — li deia després un dels seus familiars més ferrenys — sempre haveu d'ensenyar les orelles... ¿No us tenen dit que mai no parleu ni digueu res sense el senyor Maynés?

Irreverències

A LA UNIÓ MONARQUICA HI HA UN CARTERISTA

Aquest és un bon amic meu. Aquest amic meu és carterista. Això ni a mi ni a ell no ens avergonyeix. Jo no li puc tirar en cara que sigui carterista, com a altres amics no els puc tirar en cara que siguin banquers.

Jo avui he trobat aquest amic meu. L'he trobat a la plataforma d'un tramvia, que és on sempre hom troba els carteristes. Feia molt temps que no el veia.

Ha estat ell primer qui m'ha vist i m'ha saludat. Després m'ha dit: “Ara vaig a resoldre un assumpte que em crec que té certa importància. Vols esperar-me, si no tens feina, prenent l'aperitiu al “Colón”? No et faré esperar gaire: cosa d'un quart...”

Abans d'un quart ja estava amb mi i ambdós xuclàvem a consciència les palletes d'uns “Manhatan”.

—Era d'importància, l'assumpte?—li he preguntat jo.

—Menys de la que em creia: quatre-centes pessetes. Hi ha gent d'aspecte enganyador. Aviat els carteristes no podrem treballar.

Hi ha hagut una breu pausa. Jo li he preguntat què havia fet tot aquest temps que no ens havíem vist. Ell m'ha dit que havia operat a Ginebra, a Londres, a París.

—I a Itàlia?

—No; a Itàlia, amb Mussolini, no hi ha diners, i jo hi hauria fet poca feina.

—I ara, aquí, què?

—El de sempre: treballar.

—I no tens por de...?

—No. No en tinc, perquè en les meves hores de lleure em dedico a la política.

—...!

—Jo, sí; m'he fet de la Unió Monàrquica.

I, davant un gest d'estranyesa, seguí:

—No em podia pas afiliar als republicans d'Alcalà Zamora ni als pseudo-republicans de “La Publicitat”. Em convenia un partit d'ordre, de seny, de tranquil·litat i, sobretot, de bons aliments. Havia pensat en la Lliga, però avui, per les atzagaiades de Cambó i el seu afany d'anar massa de pressa, la Lliga ja no existeix de si, ja té una existència mixtificada i manllevada. I em vaig fer de la Unió Monàrquica, però amb velleitats al partit centrista. Tu creus que quan un carterista es dedica a la política pot dedicar-se a una política que no sigui la de la Unió Monàrquica?

—Que és un partit de carteristes?

—No, home; suposo que no. Hi hauria massa competència, i a mi no m'agrada ni em convé, la competència.

Ço que em convenia era afiliar-me a un partit seriós, digne, dels que manen.

—Així tu no ets de la Unió Monàrquica per convicció?

—I és clar! Jo, sortosament, sóc un home sense conviccions. Altrament, per a pertànyer a un partit d'aquests, no calen conviccions.

—I ells saben que tu...?

—No, home. Suposo que si ho sabien no m'haurien admès. No m'haurien admès pel “què diran?”. Al món hi ha tan poca sinceritat, tan poca franquesa... Els he dit que era del comerç. I, veritablement, el “fer” carteres és un comerç com qualsevol altre. Si no que així com jo les faig amb neguits i angúnies a la plataforma dels tramvies i allà on puc, altres les “fan” tranquil·lament des de darrera un taulell.

—Potser és una mica massa fort això que dius.

—Gens. El que passa és que jo, a més de no tenir conviccions, tampoc no tinc manies: al pa, pa, i al vi, vi.

—Però amb els teus companys de política...

—Ah, allò és altra cosa! Amb ells sóc un enemic terrible del desordre, de la immoralitat, del “papu” de Rússia, de la República...

Hi ha una altra pausa. El meu amic carterista saluda uns senyors d'aspecte enternidorament respectable.

—També són de la Unió Monàrquica—em diu.

—I també...?—li pregunto jo.

—No, home! Aquests, no.

Succiona el còctel amb reverència i afegeix, després d'una pausa:

—Què et sembla? No ha estat una bona pensada? Ara ningú no sospitarà de mi. Ningú no creurà que un afiliat a la Unió Monàrquica sigui carterista.

—Vols dir...?

—Segur. I ja et dic: per al lliure exercici de la meua professió em convenia un partit així. I qui sap!, potser em faran regidor, i ja no hauré de fer de carterista...

Això és el que em digué el meu amic. I jo, malgrat de la seva amistat i la poca simpatia que sento envers la política de la Unió Monàrquica, malgrat de repugnar-me la delació, com sóc un enemic lleial, he de declarar: a la Unió Monàrquica hi ha un carterista.

LLUÍS VILALLONGA

DEPORTS

Boxa

Consideracions sobre el passat combat de boxa Genaro-Ferrand i sobre els àrbitres del mateix.

Estimats lectors i, suposo, aficionats al noble esport del cop de puny. Comença a ésser hora que obriu l'ull i no us deixeu col·locar peces de la perilla, tant a l'hora de la puntuació, com a l'hora dels

“referees”. Aquest darrer combat, que era, no res menys, de campionat del món, entre un nordamericà i un barceloní, ha estat una aixecada de camisa. El que aquesta vegada ha tingut cura d'aixecarnos-la i, cal confessar-ho—en honor seu—, ho ha fet amb tota la suavitat possible, ha estat el “referee” de “la eterna sonrisa”. Mr. S. Cheman. Es el mateix que van estovar a València, a conseqüència del fall del combat Martínez de Alfara-Pistulla. A València, en van fer un gra massa, car són uns exaltats i, per altra part, no s'ho mereixia. L'home havia arbitrat honradament el combat i va donar la victòria a qui la mereixia. Aquí va fer-ho al revés. Això és. Va donar la victòria al que va perdre; nosaltres, cal dir-ho, vam estar fluixos a l'hora de protestar. No és que haguéssim de fer el mateix que a València, no. Però almenys haviem d'haver-li demostrat, d'una forma més palpable, més concreta del que vam fer-ho, com aquell fall el consideràvem una amagada d'ou.

El senyor S. Cheman, amb el truc dels quatre punts amb els quals no es pot justificar una victòria, se'ns va voler passejar. Doncs bé. Quan menys hauríem hagut de demostrar-li que ens donàvem compte de la passejada. Perquè el que passa és el següent. Que aquests “referees” de boxa estrangers es passen de vius i encara es pensen que aquí, quant a boxa i a “referees” som uns pagesos.

Cal confessar que, de vegades, ens cega la passió, i perquè un dels contrincants és d'ací, voldríem que li concedissin la victòria encara que perdés. Però això passa arreu del món, i no és pas precisament França el país més net de culpa en aquest sentit. Però també sabem veure boxa. Això hem tingut ocasions so-

brades de demostrar-ho. Sabem veure qui perd i qui guanya. Sabem veure si un àrbitre estira més el braç que la mà-nega de la puntuació en profit d'un boxador determinat, i sabem, finalment, el truc de l'estira-i-arronça dels quatre punts, segons les conveniències d'un àrbitre, o segons les d'un promotor.

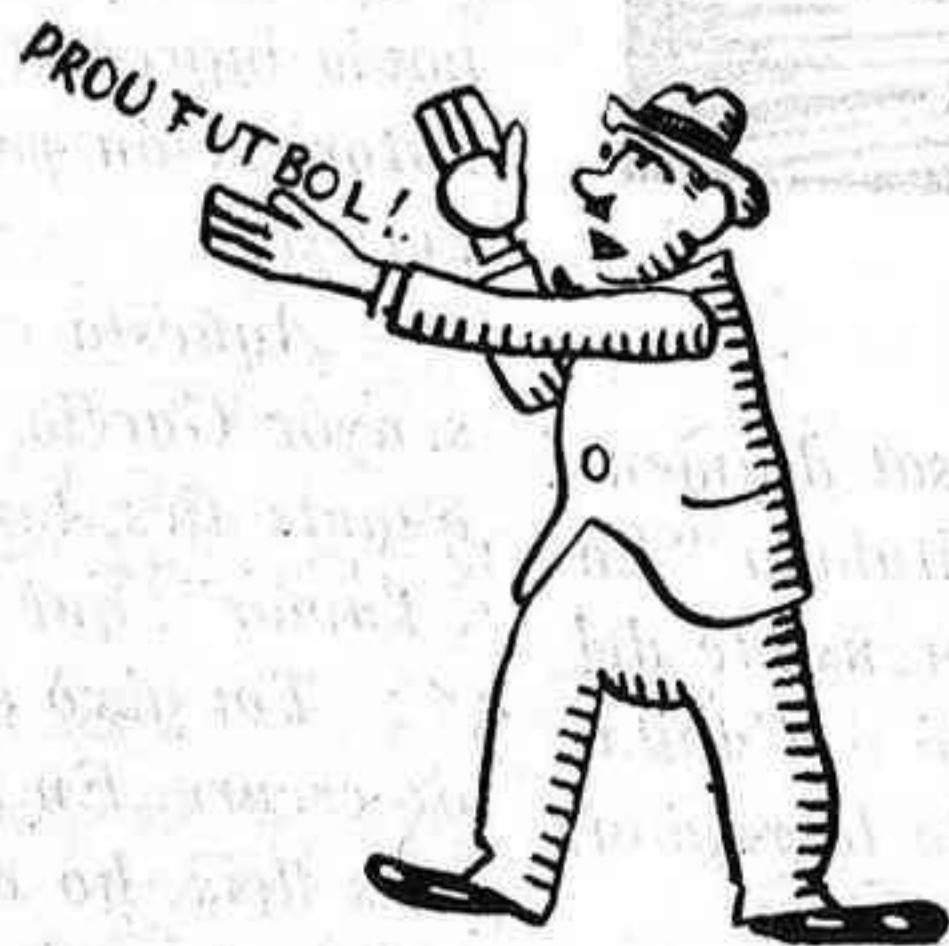
I aquesta vegada, senyor Scheman, vostè s'ha permès la llibertat d'abusar de la situació i el que ha fet el pagès, finalment, ha estat vostè mateix. Que no el porti cap més vegada, aquest promotor nordamericà empeltat de flamenc que ens ha caigut per ací, i al qual si el veïem massa de prop, li perdriem el respecte, per no dir que li veuríem la de sota. I si el porta, que li recomani que a l'hora de puntuar, es dediqui exclusivament a aquesta feina i que prescindi de tota mena de filigranes diplomàtiques i “puntuadores”.

Futbol

L'Assemblea de Delegats del F. C. Barcelona.

Aquest tortell s'està coent al forn, o “a burro muerto todo son pulgas”, que diu un vell adagi, el sentit del qual és clar i català.

Això és, que ara que el futbol no dona gaire, que aquella riuada d'ingressos s'ha estroncat i és declarada oficialment, pels

entesos en aquests misteris, que al futbol hi ha una crisi de la pesseta esfereïdora. tothom va, amb el fanalet encès, com els buscadors de caragols, a la recerca del culpable.

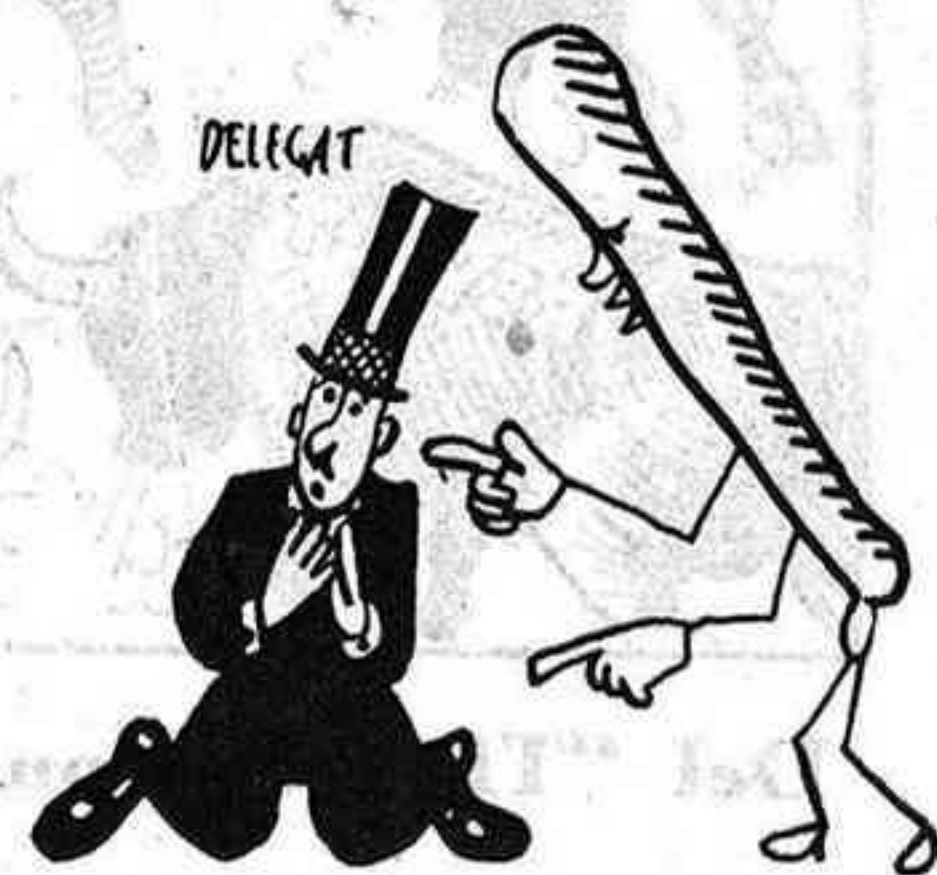
D'altres vegades n'hem parlat, i el lector que tingui la paciència de llegir aquestes ratlles ja sabrà de què va, si li diem que ha estat atribuïda—la crisi— a la manca de jugadors, al no aclimata-ment del professionalisme, etc., i a tot, menys a la seva causa veritable; que és la següent. A l'escament i la fatiga del públic, produïda per l'excessiva fam d'ingressos dels directius, d'aquest diguem-ne esport, que jo en diria, en termes més vulgars, un “papa-dineru”.

A còpia d'anys—i cal dir que ha trigat molt—, el públic ha arribat a adonar-se que els directors del tinglado es preocupaven únicament de posar-li pa-

rany, per treure-li diners. I ha dit que prou! I s'ha produït la crisi. De primer moment tothom posà el crit al cel, i fins van sortir, en parlar-ne, a relluir la custòdia i els ganfarons del patriotisme. Murrís!

Després es cercaren les causes. Les primeres causes han estat deixades de banda, i sembla, finalment, que la única veritable és la dels Delegats, i que clavant garrotada als delegats, ho arreglarem.

Recordem aquella rondalla del manxaire, que era el que en les velles llegendes, carregava totes les culpes d'altri?

Doncs pot ésser aplicada perfectament als delegats. I qui ha fet avui, farà demà, mentrestant. I ja us podeu esperar asseguts a què li apliquin el remei. Primer morireu de passió d'ànima. Quan les coses no es fan de bona fe, és per demés voler adobar-les. La crisi acabarà només d'una manera. Posant el futbol al lloc que es trobava abans d'ésser implantat el professionalisme, l'invent providencial, la meravellosa panacea, inventada per la illustre esfínx de teulada que és el federatiu Cabot.

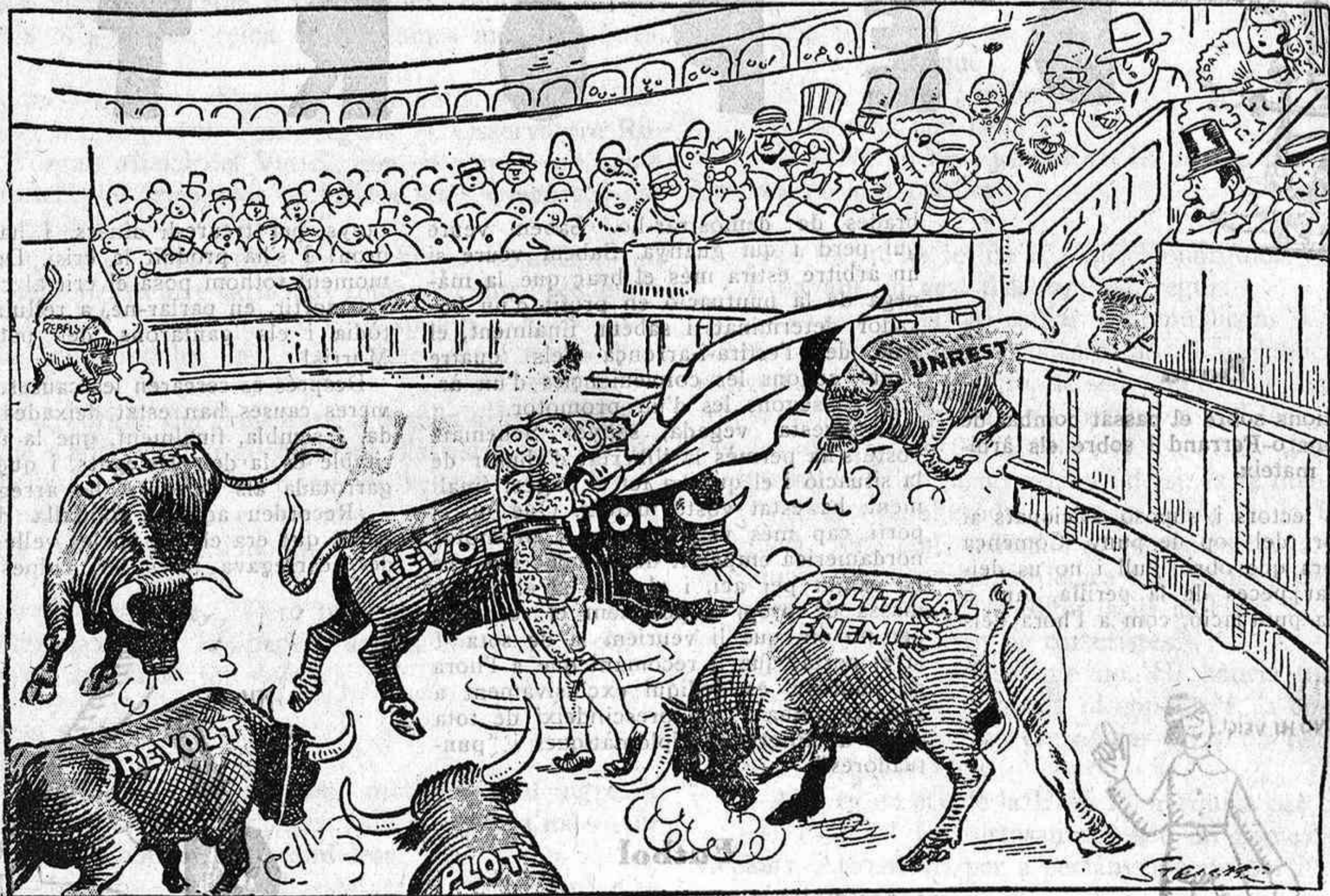
RESULTAT DELS PARTITS:

L'Athlètic de Bilbao, que renova el títol, va col·locar quatre gols a l'Espanyol. Són així, els de l'Athlètic. Quan fan festa grossa, la celebren. Volen que s'hi conegui.

L'Espanyol; el qual aquest any, està decidit, va deixar-se'ls encolomar tranquil·lament. Cal confessar que, aquest any, l'Europa i l'Espanyol no juguen pas a futbol; sinó a veure qui dels dos dona més facilitats per a fer guanyar als contrincants respectius.

L'Europa també va perdre. Però el perdre, amb l'Europa, ja és una qüestió d'amor propi. Si no perd, no surt satisfet del camp. I com que primfilla, ja ha arribat a la perfecció del perdre. Sap no fer ni un gol. I, en canvi, arriba a fer la filigrana de deixar-se'n col·locar un de sol.

Empat del Barcelona i l'Alavès. No té res de particular. Davant dels resultats obtinguts per l'Europa i per l'Espanyol, l'empat darrer pot semblar-nos una victòria important.

Del "The London Daily Express"

No té cap... ni peus, perquè no hem pogut posar-hi el del diari estranger.

GLOSARI

DE L'ESCRIURE COMÈDIES

Acabo de llegir—en "El Diluvio", del passat diumenge—els següents paràgrafs d'una informació titulada "La negra fortaleza de Montjuich.—Arresto incomprensible del capitán don Jesús Rubio.—Ayer mañana acudió a Capitanía, llamado por la primera autoridad militar de la región, el capitán don Jesús Rubio.

Según nuestros informes, que nadie podrá desmentir sin faltar a la verdad, se preguntó al capitán Rubio si estaba dispuesto a retirar del cartel la obra anunciada en el teatro Olympia, de la que es autor, y que se estrenaría por la noche.

El señor Rubio contestó que no era el único autor de la obra, y que, además, había sido ensayada, montada y anunciada. Y se causaría notorio perjuicio a muchas familias suspendiendo la representación.

El capitán general le dió entonces a elegir entre retirar la autorización para que se representara la comedia o pasar arrestado al castillo de Montjuich, y el capitán señor Rubio consideró que no había la elección entre el ejercicio de un derecho, arrojando todas las consecuencias que del mismo pudieran derivarse, o dejarse despojar de él.

El señor Rubio salió de Capitanía para ingresar en la fortaleza de Montjuich."

Jo m'he fregat els ulls per si havia llegit malament; m'he pessigat, per si estava somiant. Però, no, no: no havia llegit malament; no estava somiant. El capità Jesús Rubio havia ingressat a Montjuic per no haver volgut "retirar la autorización para que se representara la comedia" que havia escrit.

Aquesta comèdia l'havia escrit en col·laboració amb el senyor García Miranda, també militar, i també, de fa uns quants dies, tancat a Montjuic. La comèdia és "Dues dones i l'amor", que ha traduït al català N. Molins i Fàbrega.

Tot això em fa un efecte estrany; no m'ho puc acabar de creure. En un altre país, amb un altre govern i unes altres lleis, ho comentaria amb més llibertat. Aquí haig de callar, perquè potser—sense potser—em renyarien.

Però sí diré que en cap país del món hom tanca a la presó els autors pel sol fet d'ésser autors dramàtics. Es que escriure una comèdia és un delictes? Es que els militars no poden escriure comèdies? I Cervantes, autor de "La Numancia", "Los tratos de Argel", "La batalla naval", etc.? I Pau Parellada, col·laborador d'"A B C"?

Creiem eficaç—i necessària—una protesta de la Societat d'Autors, que ha de servir per a quelcom més que cobrar-se el 12 per 100 de les liquidacions d'autors.

I creiem que l'escriure comèdies no és cap delictes.

VIRAI

Demà, dissabte, no deixeu de comprar "LA CAMPANA DE GRACIA"

Capricis i paradoxes

DIVENDRES SANT, A TARRAGONA

Tarragona és, indubtablement, més important com a ciutat romana, que com a ciutat gòtica. De ciutats tan medievalístiques com Tarragona n'hi ha moltes. En canvi, els seus records de Roma són gairebé únics.

Però l'aspecte de Tarragona cal confessar que, avui, és més gòtic que romà. Mireu-la sobretot de la banda del Camp de Març estant. La muralla, la torre emmarletada que s'hi destaca altívola, les cresteries de la catedral i els seus vitralls, que, a l'hora del crepuscle, descomponen els reflexos solars, li donen tot l'aspecte d'una magnífica decoració de drama romàntic.

Tarragona té avui la silueta gòtica. Però els seus nervis i la seva complexió són pagans. Els seus palaus gòtics, les velles esglésies, la mateixa catedral, són fets de pilastres, de columnes, de carreus, de làpides i àdhuc de murs sencers de la millor època romana. Haurà calgut molt d'encens cristià perquè els marbres pagans oblidin el record dels cultes antics.

Aquest aspecte medieval que avui domina a Tarragona, la fa un escenari avinent i com triat per a la litúrgia d'aquests dies. Fins la temperatura amable, assolellada, fa que l'esperit religiós no hagi de contenir-se; que pugui vessar-se dels temples al carrer amb tota pompa.

Ens referim, però, naturalment, a la part alta de Tarragona. Tarragona és dividida en dues, per la seva Espianada. La part baixa és d'un caràcter tot distint. És la ciutat dels mercaders i dels treballadors, que marxa amb el ritme de la vida moderna, amb un tràfec més sorollós cada dia.

La part alta, en canvi, és la Tarragona antiga, la ciutat-museu, la ciutat dels convents i de les casernes, dels canonges horacians i de les velles devotes i endolades. Ciutat sempre silenciosa, el seu silenci es fa, aquests dies, com més penetrant, com més ple de misteri. Les persones semblen anar encara més calmosament. Els seus vestits es fan més foscos. Ací i allà veureu algun congregant amb la seva vesta negra i les insígnies sangonoses que li donen un aspecte tràgic. Veureu algun escamot de "soldats romans" acompanyant alguns "misteris de la passió", amb les seves llances ressonants que copsen els darrers reflexos del ponent, mentre el resplendor de les primeres torxes els envermelleixen els rostres.

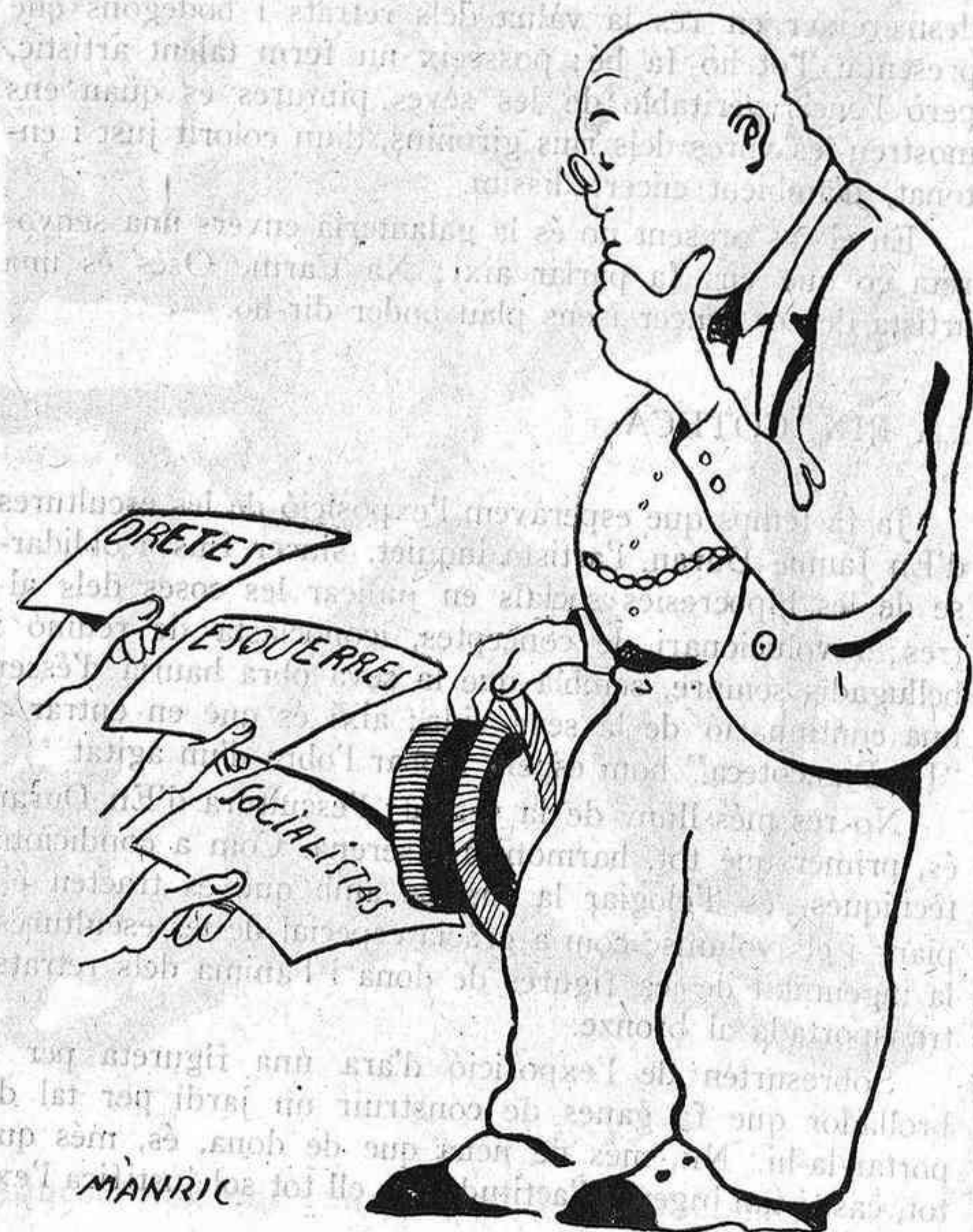
El més impressionant, però, és la processó del divendres. Us impressionarà tant si sou religiós com si sou artista. Per contemplar-la bé, però, cal saber triar l'indret. Per exemple, davant del palau del bisbe; davant del Pla de la Catedral. En la fosca de la nit el resplendor dels ciris emporpra i dona palpitations als murs i a les pedres antigues; dona una lluïssor exaltada als ulls vidriats de les imatges; una lluïssor ascètica als ulls dels anònims encaputxats; fa com de vori els peus nus dels penitents, que diríeu que han de deixar rastres de sang entre les pedres; arrenca reflexos metàl·lics a les armadures dels soldats romans, a les dalmàtiques dels clergues, feixugues d'ors litúrgics.

Quan érem infants, aquesta visió ens deixava una impressió que durava molts dies. Avui la impressió no ha minvat gaire. Aquells penitents engrillonats que arrosseguen cadenes o que es corben sota el pes d'una creu enorme ens inquieten profundament. Quins dolors, quins penediments amaguen tots aquells rostres velats de negre, que no deixen veure més que la flama ardorosa dels ulls?... És que la ciutat, sensual i pagana, es purifica cristianament en aquest dia?

DOMÈNEC GUANSÉ

— Amb un cavall així, em sembla que no aniré gaire lluny.

Com opinen molts

— Ara no em recordo per qui m'ha dit que votés, la dona.

Art i Artistes

GALERIES LAIETANES

En Meifrèn, mestre indiscutible del paisatge, no s'aconforma d'haver arribat al cim del seu art, i cerca noves modalitats per a meravellar-nos amb les mostres del seu pintar tan personal i ensem tan veritat, que davant d'una obra seva diríeu que no podia interpretar-se d'altra manera més ben ensopegada.

Ara, com el jove de més empenta, s'ha posat a fer art modern, però, val a dir-ho, art del bo i del que no en corre. Menys detallista que abans, tracta els paisatges per grans plans i masses, tot servant aquella justesa de color que fa inimitables les vistes de la costa catalana portades a la tela per En Meifrèn.

Presenta ara una harmonia de blancs que és una meravella d'execució. Tot plegat un èxit més de qui en sa modalitat pròpia i amb la més moderna d'ara segueix essent un dels capdavanters de la pintura catalana.

* * *

Digna d'ésser visitada també és l'exposició d'En Jean Rapsomanikis, en les tres formes que es mostra; com a dibuixant, com a pintor i com il·lustrador de llibres, és força discret i té coses molt encertades.

* * *

Na Carme Osés és, abans que tot, una pintora paisatgista de primer ordre; diem abans que tot, sense per això desmerèixer en res la vàlua dels retrats i bodegons que presenta. Tot ho fa bé; posseeix un ferm talent artístic, però l'encís veritable de les seves pintures és quan ens mostren les vores dels rius gironins, d'un colorit just i entonat, d'ambient encertadíssim.

En el cas present no és la galanteria envers una senyoreta ço que ens fa parlar així; Na Carme Osés és una artista de cos sencer i ens plau poder dir-ho.

LA PINACOTECA

Ja fa temps que esperàvem l'exposició de les escultures d'En Jaume Duran, l'artista inquiet, sincer fins a oblidar-se de les hipocresies socials en judicar les coses dels altres; revolucionari de conceptes, iconoclasta de reunió i bellugadís sempre, sembla que la seva obra hauria d'ésser una continuació de la seva vida; així és que en entrar a "La Pinacoteca" hom espera trobar l'obra d'un agitat.

No res més lluny de la veritat; l'escultura d'En Duran és, primer que tot, harmònica i serena. Com a condicions tècniques, és d'elogiar la justesa amb què es tracten els plans i els volums; com a gràcia especial de les escultures, la ingenuïtat de les figures de dona i l'ànima dels retrats, transportada al bronze.

Sobresurten de l'exposició d'ara una figureta per a brollador que fa ganes de construir un jardí per tal de portar-la-hi. Nu, més de nena que de dona, és, més que tot, cast i tan ingenu d'actitud, que ell tot sol justifica l'exposició.

Dels retrats, el d'En Ll. Foyé ocupa el primer lloc per la justesa de la semblança tant com per la factura acurada,

i tota la resta segueix parellament, encara que es destaca l'obra núm. 9, estàtua per a jardí.

En Duran vol que en art es parli clar; pot fer-ho sense por. D'ell, si segueix com fins ara, sols podrem dir que ho fa molt bé.

BORIEL

—Sí, home, sí; de desagraits, l'infern n'és ple!

—Veureu, és la política.

—Què política ni "ocho cuartos"! Ací tothom tira l'aigua al seu molí. Si voleu, concretem-nos a un cas precís: el senyor Santamaria. Encara no feia vuit dies que havia presentat diverses mocions demanant llum per certs carrers, fonts per altres i voreres pels de més enllà. És un home que no es cansa de treballar pel districte i fa quedar bé el partit, oi?

—Sembla!

—Doncs ara ve el seu cap polític, presenta la candidatura i no es recorda d'En Santamaria ni d'En Rocha ni d'En Roure.

—Sí que és estrany!

—Si ho és? Això fa perdre la fe a tothom.

—Bé, no us poseu tràgic, i anem per feina. Deixeu estar els radicals, que segurament formaran al nostre Ajuntament una minoria independent en les properes eleccions, i digueu-me altres coses...

—Aneu a la porra!

—Contesteu-me, si us plau, algunes preguntes, doncs.

—Digueu.

—A que no sabeu quin regidor dels actuals és el que està més content?

—...

—En Garriga Nogués. Perquè té confiança que el monument a Pi i Margall no li clavarán al Passeig de Gràcia. Després de setze anys de parlar-ne, encara no saben com el faran ni quan ni de quin color serà.

—...

—I la persona que està més "taciturna y cabizbaja"?

—Què sé jo, pobre de mi!

—L'Alcalde, home, l'Alcalde! Perquè s'ha aprovat la proposició en la qual es demanava una subvenció per les víctimes republicanes dels fets de Jaca... amb la mateixa quantitat que la donada a "los leales".

—Aquest home, si continua alcalde, ens el fareu tornar tarumba. Jo ja hauria dimitit.

—Doncs mireu, ell s'hi troba tan bé, que es presenta per regidor en les properes eleccions.

—Així, d'amo, vol passar a mosso?

—Justa la fusta! Diu que el problema de la Beneficència no pot trobar solució sense ell.

—Es vol sacrificar novament, doncs?

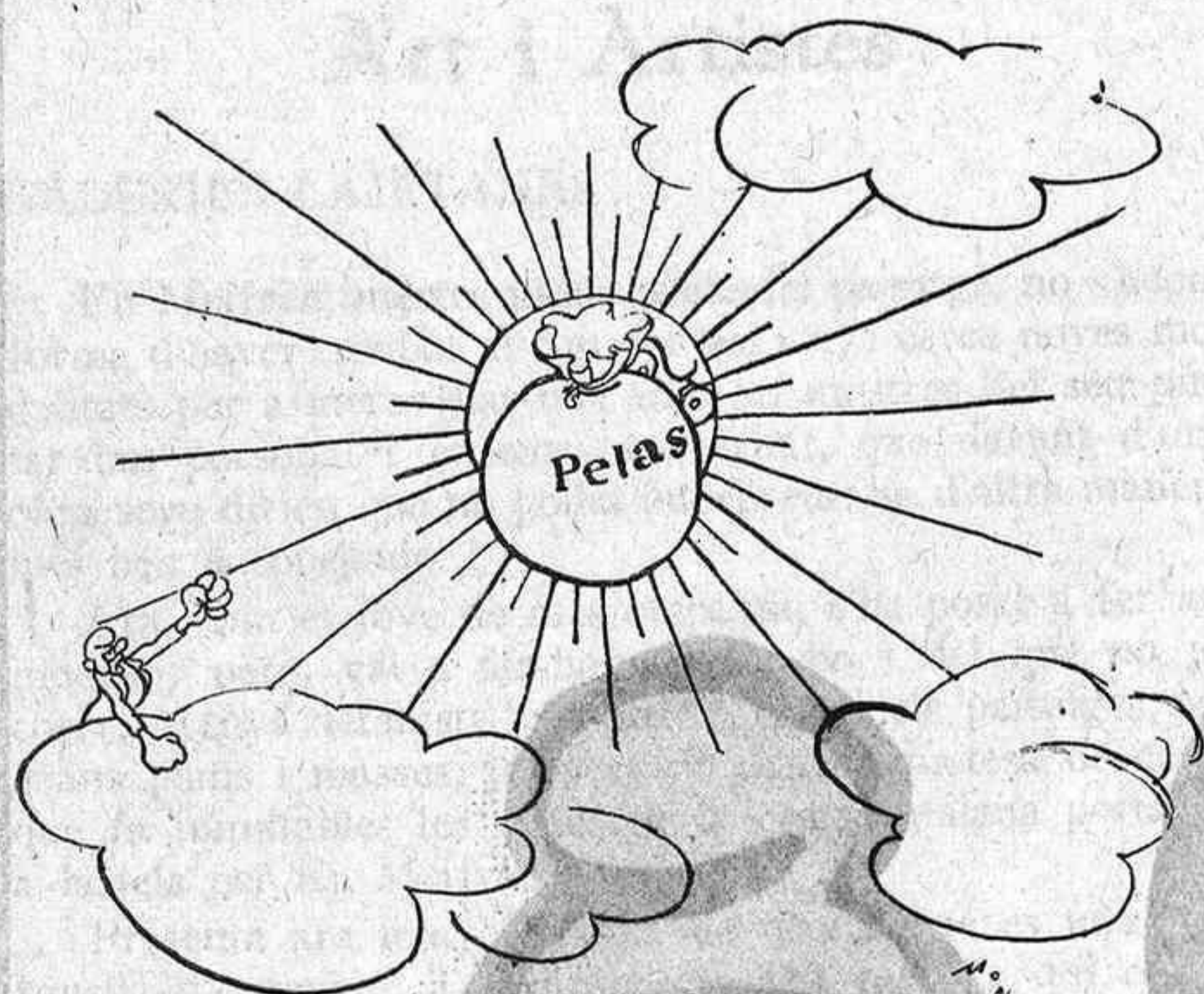
—Sí, vol fer caritats amb els diners de la ciutat; si jo hi tingués un xic de confiança li diria que se n'anés a caseta, i cada dissabte donés deu pessetes en peces de dos a tots els que truquessin al seu palau de la Porta Ferrissa.

—Ca!, no s'hi conformaria. No veieu que així no el veuria ningú i no podria "marcar" com a l'Ajuntament?

La massa dels estudiants

—Aquests nois que van a estudi, tot ho "reboten"

Astronomia periodística

Com s'ha eclipsat «El Sol».

El senyor Esteve diu a la seva dona:

—Llueix la mantellina, que és l'últim any, perquè em faig republicà.

Les "tournées" teatrals

Abans se'n deia "temporades a fora", o sigui "pels pobles"; més tard se'n deien, entre els elements cultes del nostre teatre, "gires"; i ara, o sigui de la gran guerra ençà, se'n diuen "tournées". Acabarem dient-ne "razzias", i tot té la seva explicació. Abans sortien de... viatge les companyies que havien assolit un èxit amb determinada obra, i a base d'ella era la "gira" o "tournée". Així els forans i fins els camperols podien estar al corrent de les obres teatrals millorment sancionades pel públic de ciutat.

Allò anava bé. Els còmics, com aquell qui diu, no cobraven, i amb prou feines podien pagar la fonda (hi ha més equipatges de còmics repartits per Catalunya que cops de sabre en dia de revolta d'estudiants), i tot s'explica. L'equipatge restava com a penyora per respondre del pagament del menjar.

Coses d'aquestes ens en podrien contar tots els còmics de la decadent generació i fins alguns de l'època present. En constituir-se el "Sindicat d'actors", l'assumpte prengué un gir aconsolador.

Ja podien pagar l'hostalatge, ja els començaven a mirar bé particularment, encara que artísticament (bescomptant poquíssimes excepcions) anessin perdent valor als ulls dels mateixos camperols. Era lògic que amb la seguretats d'omplir el ventre després de fer un "Don Diego", s'intensifiquessin les "tournées" de forma alarmant.

Les darreres que es portaren a cap, a base d'una obra bonament acceptada pel públic i la Premsa, foren les de "La dona verge", de Manuel Fontdevila, "Els milions de l'oncle", de Soldevila, "El casament de conveniència", de Santiago Rusiñol, "La llotja", de Millàs-Raurell, que si no recordo malament portaren a cap l'excellent primer actor En Ramon Martori, Jaume Borràs, i el primer actor còmic Salvador Cervera.

Després d'aquestes, s'han realitzat les altres a base d'una barreja caòtica de gèneres, autors i intèrprets, sense tenir en compte si eren obres de pura valor artística, ètica i teatral, per a ésser representades fora de ciutat, on guardaven encara cert respecte i entusiasme per aquelles obres, la majoria de les quals havien estat rebutjades per Premsa i públic a Barcelona.

D'això i d'altres factors, dels quals parlaré en propers articles, prové la crisi teatral a províncies.

Són rares les companyies que retornen de la "gira" amb un benefici de zero pessetes; és a dir, en totes elles hi ha qui el realitza, el benefici; però els mitjans emprats, ultra no ésser del tot confessables, mereixen també article a part, que deixaré per divendres propvenent.

FRANCESC OLIVA

Quaresma de poble

La pau d'aquell matí primaveral, un matí ple de lirisme i encís, ha estat torbada per les petjades rítmiques d'una multitud que avença paulatinament acompanyant la imatge d'un Crist.

Els ocells, que en aquella hora són amos del poble, que juguen, criden i xisclen, empaitant-se sens descans, com nosaltres s'han vist sorpresos per la presència d'aquella manifestació pacífica.

Els ocells s'han aplegat i han romàs a l'expectativa. Nosaltres hem eixit al portal, i ço primer que hem aspirat ha estat l'alenada d'un aire fresc, que duia aromes de farigola i romaní. El sol—aquest sol d'abril, tan bondadós—

ens ha acariciat i hem rebut ben a gratient el seu amable "bon dia".

Hem presenciat el pas d'aquella processó.

Uns homes, unes dones, uns nois...

Entre els homes seguidament ens han estat coneguts alguns rostres: l'adroguer, l'estanquer, el barber del poble. ¿D'on els tenim presents? Fem memòria, i recordem que en l'Ateneu, ostentant els càrrecs de Jurat en els balls de Carnestoltes, els vàrem veure. Sí; són ells. Per aquells dies—no en fa pas molts—, feien una gatzara lamentable. Deien grosseries a les disfresses; es banyaven—millor rentar—els peus en un cossi ple de xampany—xampany baratet—; es permetien presumir de persones cultes i anaven—malgrat vestir de senyor—amb la indumentària dels selvatges.

D'entre les noies que van passant, així mateix sabem distingir-ne algunes: l'Anneta, la del vestit "fantasia", premi primer; la Tana, que anava de "Capricho" i ensenyava esquena i pit; la "Colombina", l'"Apache", la "Charleston", la "Cow-Boy"...

I els feligresos, amb aire de recolliment, capcots, responen al prec del sacerdot, qui, de tant en tant, explica la tragèdia del Gòlgota. De tant en tant, també, els feligresos canten. L'estrofa de la cançó, en boca d'ells, sembla una heretgia:

"...perdoneu altra vegada aquest pobre pecador."

Les petjades, sempre rítmiques, acompassades sempre, es van perdent.

La pau del matí recobra el seu habitual aspecte; els ocells han eixit de l'amagatall i, ells sabran per què, ara entonen amb més entusiasme que mai el seu himne de llibertat. El sol, bondadós com el Crist, s'ha estès més i tot ho ha inundat de puresa. L'aire és més intens. Sembla que vulgui arrabassar, per a dur-lo qui sap a on, l'eco d'aquelles veus que, hipòcrites, van repetint-se...

AGUSTÍ COLLADO

Elogi del llibre

Aquest any Sant Jordi se'ns presenta més bell que mai. Si fins avui la seva llança matava el drac i deslliurava la donzella oprimida, d'ara endavant el gloriós patró lluitarà contra la incultura, la ignorància i els pobres d'esperit. La fira de les roses ens semblarà més bella quan les comprem amb un llibre dessota el braç, i les flors oloroses embalsamaran millor l'aire sentint-se en tan grata companyia...

Els colors vius d'unes i altres s'aplegaran sota l'aurèola santa de la Cultura. Com serà grat veure en una mà un ram de roselles i ginesta, i en l'altra les cobertes llampants d'uns llibres!

Quan la propera diada passarem pels nostres carrers, veurem a una banda l'esclat d'una primavera tot just començada. A l'altra, sobre un fustam, unes piles de llibres ens convidaran a resseguir els seus títols, fullejar-los i adquirir-ne algun. No hi ha res tan temptador com una parada de llibres! Les escaparates de les llibreries haurien d'estar obertes de bat a bat, per poder veure els llibres sense la barrera d'un vidre, fullejar-los, que tothom i a tota hora pogués veure's acariciat per les seves pàgines voleiadisses i sentís el calfred d'una joia immensa en tenir-los a les mans.

Enguany, doncs, la primavera ens portarà quelcom

més que l'ofrena de mare Natura. Serà la florida que veiem en la tardor d'altres anys: la Diada del Llibre. La Festa Major de la Cultura no podia escaure's en altra data tan assenyalada, com la del patró de la terra nostra.

Flors i llibres! Les primeres, per a engalanar els recs de les nostres llars volgudes. Els segons, per a delectar-nos amb llur lectura, tenir-los damunt la taula de treball, ensenyar-los amb orgull a qui ens visita i convertir-nos en devots d'ells quan estan arrengrats a la nostra biblioteca.

Les flors alegren els ulls; els llibres l'esperit. Per això ambdues coses van tan agermanades! Els homes llegim pels parcs i jardins, i les flors adornen les cambres on feim-nos. Són inseparables! El plaer de la lectura és més gran plaer si satura l'aire el perfum d'un pom de flors...

Diada del Llibre! Festa que ens recorda la nostra joventut, que mai més tornarà. El record, però, d'aquell primer llibre que havíem adquirit, no s'esborrarà mai de la nostra memòria! Era l'any 1907, quan va estrenar-se el drama "La mare", de Santiago Rusiñol. Teníem aleshores nou o deu anys. Havíem sentit parlar amb tants elogis de l'obra del Mestre, que cometérem una falta greu: vàrem furtar una pesseta de la butxaca del pare i, dies i dies més tard, amagats en un recó, temorencs, llegíem el llibre que, després, hem vist representar diverses vegades pels teatres de la ciutat.

L'assiduïtat de la lectura va trair-nos. El pare endevinà com havíem adquirit el llibre, però va perdonar. Tots els pares haurien fet igual!

El fill que furtava una pesseta per comprar un llibre, no era un lladre!

DOMÈNEC DIUMENGE

Les processons

—Avui la fem al carrer, però ja fa temps que va per dintre.

VIDA, de Lleó Trotzsky. Assaig autobiogràfic. — Traducció de W. Rocés.

Un dels llibres millors dels que s'han publicat en cent anys a aquesta part, ha dit Emíl Ludwig, el gran biògraf.

Nosaltres, després d'haver llegit les sis-centes dotze pàgines que l'integren, podem afegir: i un dels més interessants, un dels més bells.

En aquests últims temps Rússia atreu l'atenció de tothom que al món no visqui com una bèstia, això és: per a quelcom més que per a menjar i dormir. Rússia és la pedra de toc de totes les converses, de tots els pensaments, de tots els sentiments: amics i enemics.

I de Rússia, mort Lenín—però viu el seu esperit—, la figura més interessnat—més inquietant, per a molts—, més complexa, és la de Trotzsky.

Trotzsky ha escrit un llibre autobiogràfic, però en el qual li interessa, més que parlar d'ell, parlar de Rússia.

Interès que aconseguix plenament i d'una manera perfecta.

ALMANAC DE LA POESIA. 1931.

Com cada any, la Impremta Altés ha editat aquest "Alma-

nac de la Poesia", que no es posa a la venda, que és exclusivament per als clients i amics.

Aquest any hi col·laboren el P. Hilari d'Arenys de Mar, Teodor Aubanel a través de la traducció de Guillem Colom, J. M. Bayarri, Bosc i Viola, Ambrosi Carrion, Concepció Casanova, Florenci Cornet, Agustí Esclasans, Ventura Gassol, Joan M. Guasch, Ignasi Iglésies, López-Picó, Josep Lleonart, A. Masriera, Morera i Galícia, J. S. Pons, Puig Cassanyes, J. Puntí i Collell, Jaume Rosquelles, Sebastià Sánchez-Juan, Maria Verger, Pere Vergés, Llorenç Riber i Josep Maria de Sagarra.

LA OLA VERDE, per Carles Fortuny.

El seu autor classifica aquest llibre de "crítica frívola". No tan frívola, sinó més important i més transcendental del que sembla a primera vista.

Carles Fortuny és un escriptor àgil, agut, desimbolt, que sap tractar problemes en aparença intrascendents, sense adoptar posat de dòmine. Aquest és un avantatge gran. Perquè aquí hom té el costum de fer-ho al revés: d'adoptar posat de dòmine per a tractar sobre qualsevol futesa, sobre qualsevol fadessa.

Carles Fortuny traça en aquest llibre de la llibertat en literatura, de l'equívoc que hom ha fet a l'entorn de la pornografia i de com una falsa moralitat, una falsa pudícia, ha confós d'una manera llastimosa la pornografia amb la bellesa.

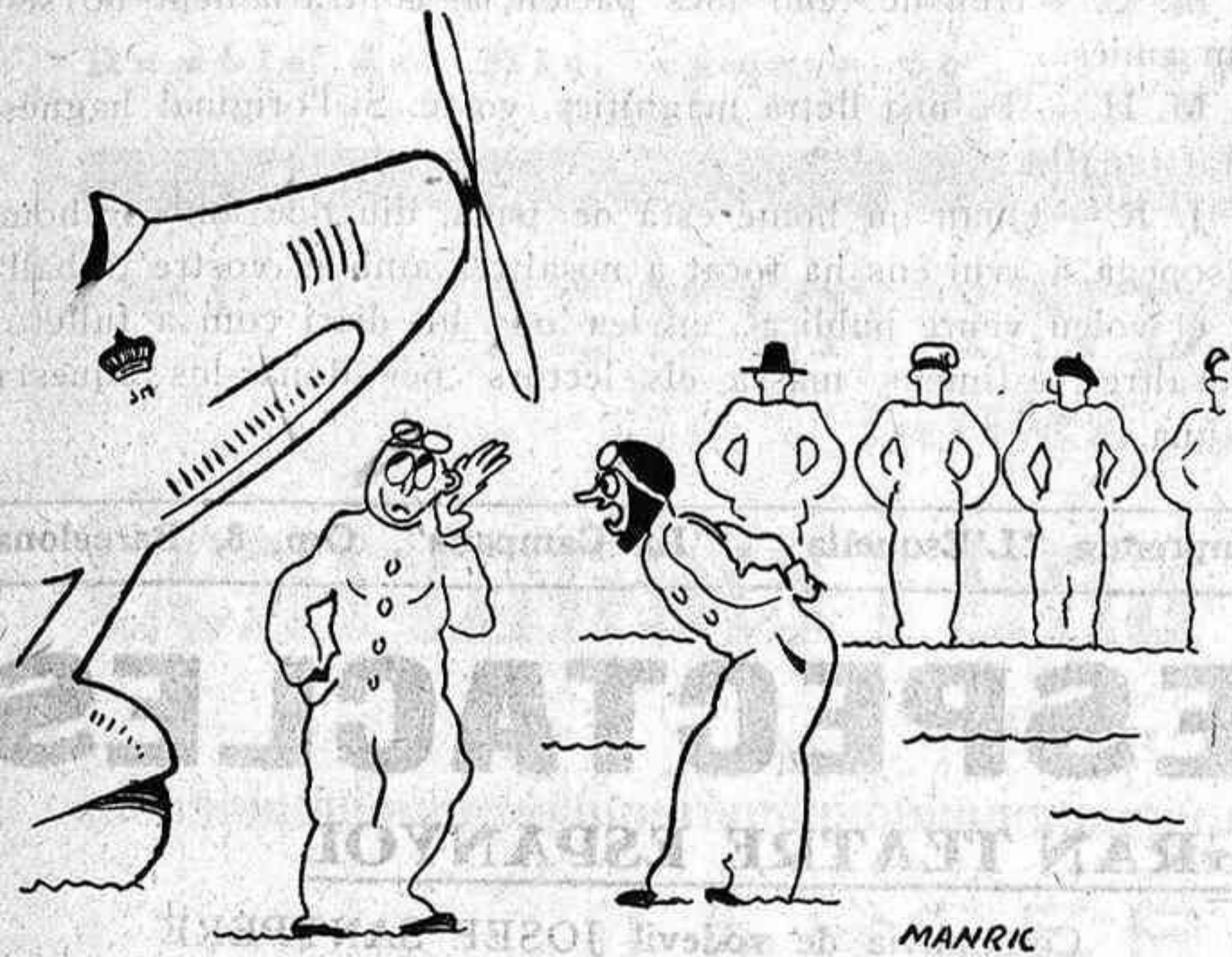
El llibre de Carles Fortuny és un llibre interessant i valent.

ALPHA

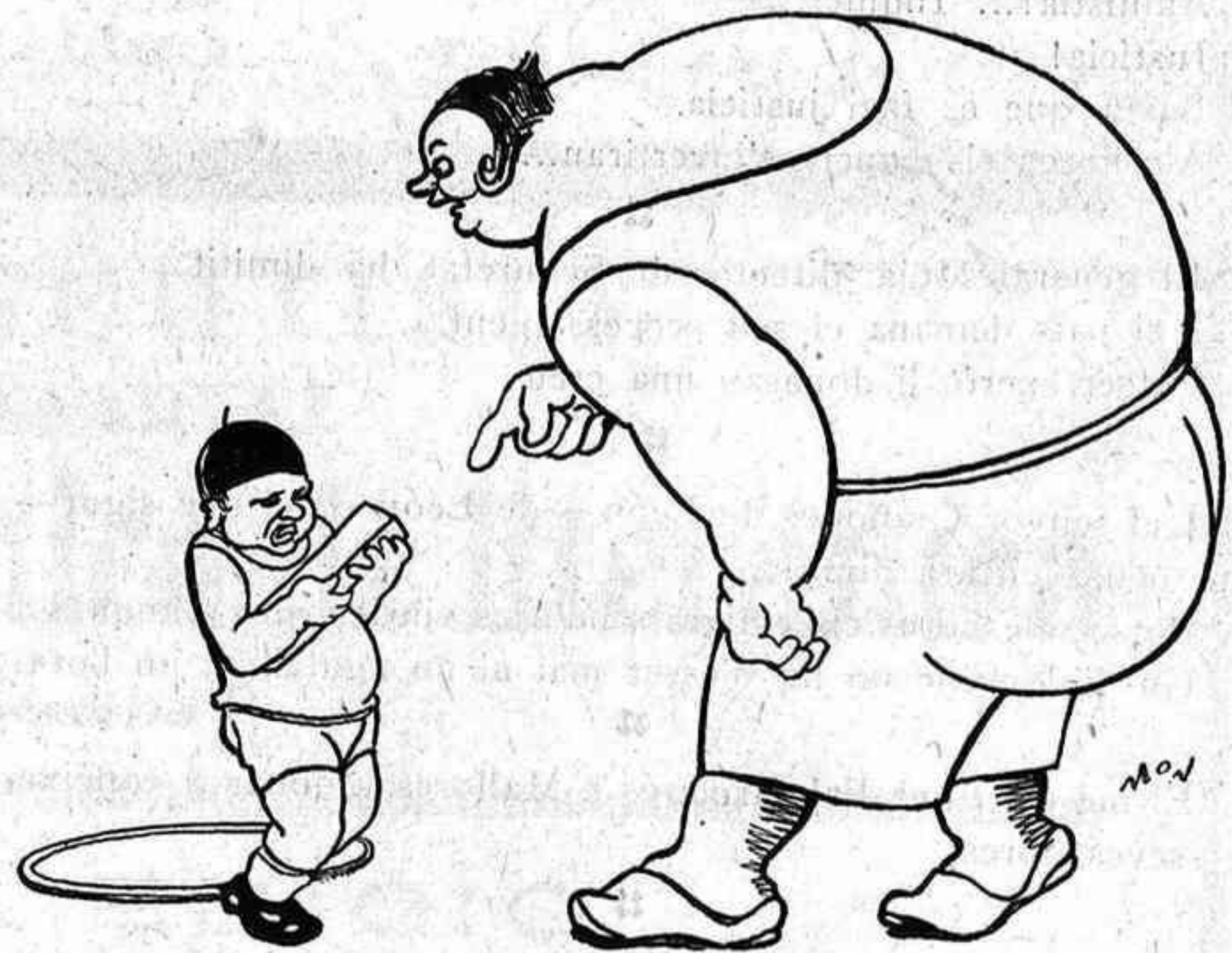

"Saeta" de Setmana Santa

Ya pasa la Dolorosa
con siete espadas clavás.
Más las merese Ventosa,
Cambó, i tos los demás.

—Quan es tombin de cara, ja pots engegar el motor.

La por

—Si no estudies cridaré un guàrdia.

TELO ENLAIDE

OLYMPIA

En el festival a benefici de la mare de Fermí Galan, l'esposa de Garcia Hernández —afusellats a Jaca un diumenge del passat desembre— i l'esposa del capità Sancho, s'estrenà la comèdia "Dues dones i l'amor", dels senyors Garcia Miranda i Rubio, que ha traduït al català el jove escriptor N. Molins i Fàbrega.

Garcia Miranda i Rubio, com Galan i Garcia Hernández, són militars. No assistiren a la representació de la seva obra perquè l'estada al castell de Montjuïc els ho privà.

En general, la Premsa ha vist tan sols el to polític d'aquesta representació i no ha parat la deguda atenció en l'obra. És llàstima, perquè l'obra és ben digna d'elogi.

Es tracta d'una comèdia d'esperit modern, d'una comèdia d'aquestes que comencen a escassejar: d'una comèdia intel·ligent, aguda, d'una fina ironia, d'una fina sensibilitat. Els tipus estan ben traçats i responen a una psicologia ben vista pels autors; el diàleg és pulcre, literari, interessant, lúcida. Els personatges no parlen per parlar: diuen coses.

Garcia Miranda i Jesús Rubio poden estar ben satisfets d'aquesta primera comèdia.

La companyia de Josep Claramunt la interpretà amb molta justesa.

A la festa hi prengué part Josep Fontbernat amb els seus Cent Homes, que cantaren com ells ho fan sempre: d'una manera admirable.

Ço que ens estranyà força era l'abundor de policia que hi havia a Olympia. ¿Tan perillós és escriure una comèdia i estrenar-la?

NUEVO

Un altre festival per a les famílies de Galan i Garcia Hernández, i no sé si també del capità Sancho, al qual no hem d'oblidar.

S'hi estrenà la comèdia en tres actes de Josep Serra "El déu del mal". Josep Serra és un autor jove que ha escrit dues

o tres obretes en les quals hom veu bones disposicions per al teatre.

"El déu del mal" és una obra d'idealitat generosa, que té moments i diàlegs de força emoció.

Cal dir que, tant en aquest teatre com a Olympia, en aquestes dues representacions benèfiques, ha respost més el públic, l'element popular, que els senyors, això que en diuen senyors

GOYA

"Las brujas", aquests tres actes de Luis Chamizo, haurien estat en altres mans un melodrama infecte i truculent. Però en mans de Luis Chamizo són un poema vibrant, valent, de gran envergadura i bellesa. Mantes vegades ens recorda Chamizo el gran Gabriel i Galan. I això no és pas un retret, sinó un elogi.

"Las brujas" és un drama contra la superstició i en defensa de la bondat i la generositat. Un drama de tesi, doncs? Sí, perquè al cap i a la fi, tots els bons drames, com les bones comèdies, ho són sempre, de tesi, car l'autor, quan no és un idiota, sempre ataca quelcom i defensa quelcom.

Cal dir, per a menyspreu del públic—cada dia més miserable, més encanallat, més cretí—, que "Las brujas", a pesar d'ésser una gran obra, no ha tingut èxit.

LL. V.

ESQUELLOTS

Diuen que l'ànima de Calvo Sotelo s'ha encarnat en la del senyor Ventosa per tal de seguir fent de les seves...

Emprèstits dictatorials i notes interminables.

✱

A la candidatura monàrquica per Madrid hi haurà pupins i legionaris.

Déu els cria i ells s'ajunten...

Déu o el rei—què més dóna?

✱

"Alma, calma i elecciones"—ha dit el comte de Romanones. Això d'alma devia dir-ho per al Director de Seguretat missionari...

Amnistia?... Indult?...

Justícia!

Basta que es faci justícia.

Aleshores els papers s'invertiran...

✱

El general Mola, director de Seguretat, ha dimitit.

I el país demana el seu processament...

Potser, però, li donaran una creu.

✱

I el senyor Quiñones de León — de León o del que sigui —, no pensa encara dimitir?

Potser aleshores els emigrats polítics viurien més tranquils..

Un diplomàtic no ha d'ésser mai ni un agutzil ni un botxí

✱

El mestre Font Palmarola és a Mallorca a donar a conèixer les seves obres.

✱

Sembla que hi ha la intenció que, en el futur Ajuntament, hi tinguin representació els elements esportius de la ciutat.

Condicionem la nostra conformitat suposant que sigui una persona que entengui en tots els esports. Perquè a puntades de peu soles, ja fa temps que s'hi administra, a Barcelona.

✱

El capità Blanco, que en fer la travessia de l'Atlàntic amb l'"Evalú" va commoure tot el món, ha marxat a donar la volta al món amb la seva filleta i un acompanyant desconegut.

L'entusiasme demostrat quan la seva arribada, ha tingut un epíleg colpidor. Ha marxat sense mitja dotzena d'amics que li diguessin: Bon viatge!

Tenim el pressentiment que Blanco no tornarà. Si hagués estat un boxador, ja tindria contractes a perpetuïtat.

✱

Malgrat que els astrònoms no n'hagin dit res, aquests dies h'ha hagut un eclipsi gairebé total de "El Sol", i ha estat perfectament visible a tota l'esfera esquerrana.

✱

Diuen que Charlot vindrà a Barcelona.

Haurien de fer coincidir la seva arribada amb la del Llapissera, i podríem organitzar alguna moixiganga.

✱

No sabem per què, a Madrid es mostren contraris de l'hora d'estiu.

Serà perquè a la Cort, quan fan alguna cosa, la fan a la taula del Círcol i es lleven a migdia?

✱

Quan un poble assalta una botiga de queviures, una carnisseria i un mercat, i es queda amb el pa que porta un forner, no és que tingui idees comunistes. És que la gana el fa córrer.

Sinó que els ministres i governadors, que tenen la sopa assegurada, no ho volen veure així.

J. N. F. — No pot anar, perquè no diu res. Vós podeu fer alguna cosa publicable.

Ll. M. — Està bé, i anirà.

H. C. S. — Us diem el mateix.

A. T. C. — Francament: No ens agrada.

M. C. — Heu de tenir més paciència, contràriament no serem amics.

M. H. — Té una lletra magnífica, vostè. Si l'original hagués estat igual!...

J. R. — Quan un home està de pega, diu que amb tothom ensopega, i avui ens ha tocat a nosaltres amb el vostre treball. Si el voleu veure publicat, envieu-lo a un diari com a fulletó. Nosaltres estimem massa els lectors per donar-los aquesta llauna.

Impremta "L'Esquella" i "La Campana", Om, 8, Barcelona

ESPECTACLES

GRAN TEATRE ESPANYOL

Companyia de vodevil JOSEP SANTPERE

Primers actors i directors:

JOSEP SANTPERE i ALEXANDRE NOLLA

Primera actriu: MARIA FORTUNY

Demà, dissabte de Glòria.

ESTRENA DE L'EXIT MUNDIAL, escrit pels aviadors senyors Kessel i Delange:

OCELLS DE GUERRA

"L'equipage"

Aquesta obra es presentarà completament igual que a París.

Teatre Català Romca

Dissabte de Glòria, nit,
estrena sensacional

Els criminals

7 accions simultànies en 7 escenaris

Més de 50 intèrprets

Direcció escènica: Pius Daví

Escenografia: Fontanals

Original presentació

EXIT MUNDIAL

Es despatxa en Comptaduria

ÈXIT INDISCUTIBLE

JAUME PASSARELL

Cent ninots i una mica de literatura

Preu: 10 pessetes

TERCERA EDICIÓ

La Illa de la Calma

SANTIAGO RUSIÑOL

Preu: 3,50 pessetes

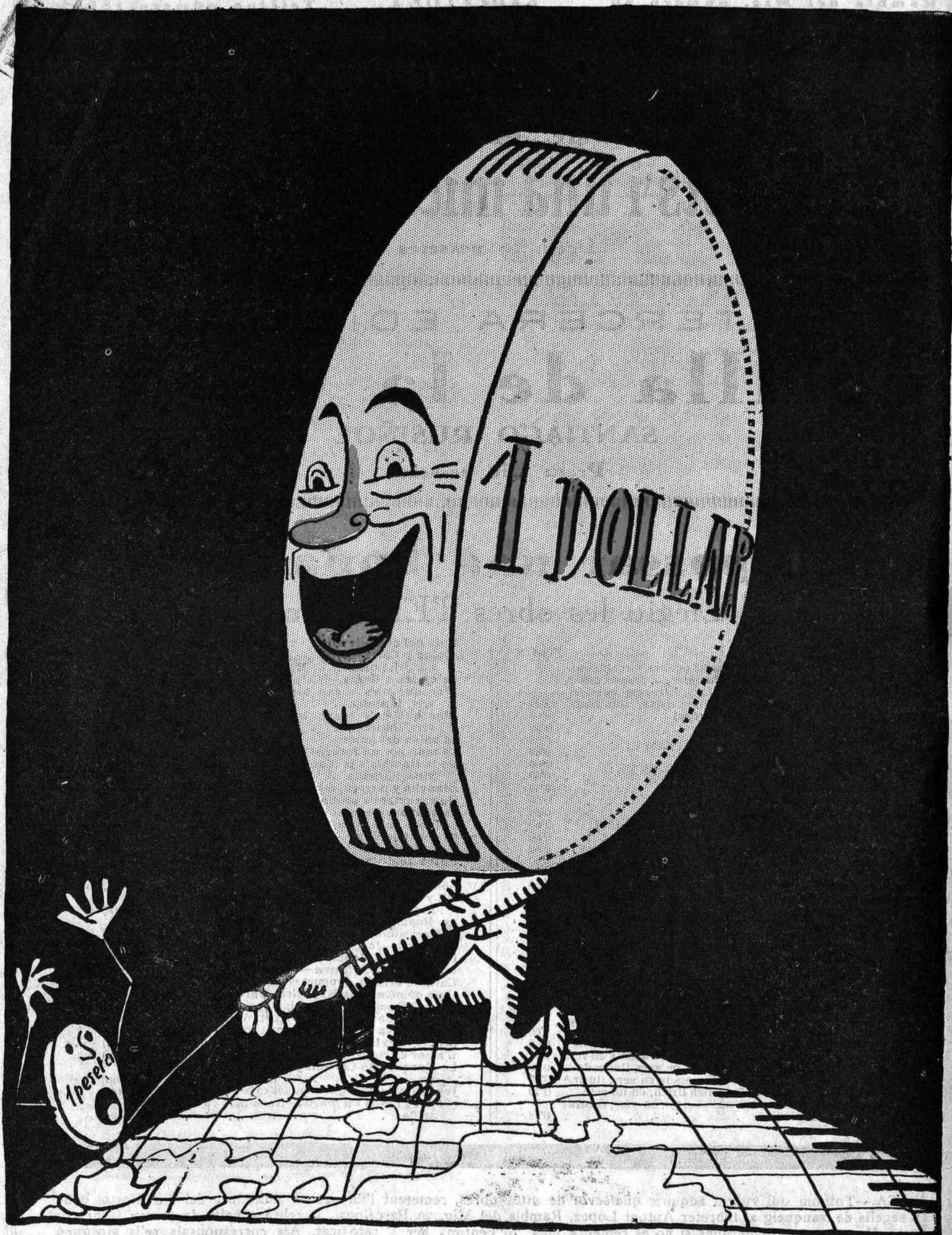
Voleu passar una bona estona?

Llegiu les obres d'En Gumà

	Ptes.
Fruyta del temps.— Colecció de poesias, formant quatre tomets titolats: <i>Fruyta amarga, Fruyta verda, Fruyta agre-dolsa</i> y <i>Fruyta madura</i> : segona edició il·lustrada. Cada tomet 0'60 de pesseta; tots junts.	2'40
L'amor, lo matrimoni y'l divorci	0'60
Del bressol al cementiri	0'60
Buscant la felicitat	0'60
Petóns y pessichs	0'60
Barcelona en camisa	0'60
Lo déu del sigle	0'60
Home o dona?	0'60
La dona nua (<i>¡Moralment!</i>)	0'60
Tipos y topes (<i>Colecció de retratos</i>)	0'60
Guerra al cólera! <i>Instruccions pera combatrel</i> .	0'60
Cia y català. <i>Llissons de gramàtica parda</i>	0'60
Don Quijote de Valcarca	0'60
¡Ecco Homo! Monòlech en un acte y en vers	0'60
Filomena.— Viatje de recreo al interior d'una dona	0'60
Lo cólera y la miseria, y una carta al Dr. Ferrán	0'60
Sobre las donas.— Polèmica entre C. Gumà y <i>Fantastich</i>	0'60
Vuyts y nous.— Ab lo «retrato» del autor	0'60
20 minuts de broma.— Un tomet que conté dos monòlechs representables, titolats <i>¡Tres micos</i> y <i>Un cessant</i>	0'60
La Exposició Universal.— Humorada agre-dolsa	0'60
Una aventura de amor.— Il·lustrada per M. Moliné	0'60
Cansóns de la flamarada.— Un tomo de 128 pàgs.	1'50
La primera nit.— (<i>Impresions de un nuvi</i>)	0'60
Lo dia que'm vaig casar.— (<i>Impresions d'una nuvia</i>)	0'60
Drapets al sol.— Escàndol humoristich, il·lustrat	0'60
Quinze dies a la lluna.— Gatada en vers, il·lustrada	0'60
Ni la teva ni la meva.— Comedia en 3 actes y en vers	2'40
Un viatge de nuvis.— Humorada en vers, il·lustrada	0'60
Quina dona vol vostè?— Humorada en vers, il·lustrada	0'60
Lo primer dia.— Juguet cómic lirich, en un acte	0'20
Art de festejar.— Catecisme amorós, en vers, il·lustrat per M. Moliné	0'60

Guia del conquistador.— 2. ^a part del <i>Art de festejar</i>	0'60
¿Colon o Carnestoltes?— Ensarronada cómica municipal; il·lustració de M. Moliné	0'60
Pelegrins a Roma.— Viatje bufo-trágic en vers, il·lustrat	0'60
¿Per qué no's casan los homes?— Humorada en vers, il·lustrada	0'60
¿Per qué no's casan las donas?— Humorada en vers, il·lustrada	0'60
La salsa del amor.	0'60
Lo món per un forat.— Humorada en vers, il·lustrada	0'60
De la Rambla a la Manigua.— Aventuras d'un reservista, il·lustrada	0'60
Blanchs y negres, ó la qüestió de Cuba, il·lustrada	0'60
Un casament a proba.— Humorada en vers, il·lustrada	0'60
La senyora de tothom.— Humorada en vers	0'60
Lo llibre de les cent veritats.— Edició il·lustrada	0'60
El pecat de Eva.— Humorada en vers, il·lustrada	0'60
Agencia de matrimonis.— Humorada en vers, il·lustrada	0'60
Entre faldillas y pantalons.— Humorada en vers, il·lustrada	0'60
Sota la parra.— Colecció de cantars	0'60
Mil y un pensaments.— Colecció de màxims y sentiments.— Un tomo de unas 100 pàginas	(agotada)
Lo Rosari de l'Aurora.— Album humoristich, ab caricatures	(agotada)
Gos y gat.— Juguet cómic en un acte y en vers	(agotada)
Un cap-mas.— Juguet cómic en un acte y en vers	(agot.)
Lo pot de la confitura.— Colecció de poesias	(agotada)
Cura de cristià.— Juguet cómic en un acte y en vers	(ag.)
Guia cómica de la Exposició Universal.— Un tomo de 100 pàginas, ab un plano y varis dibuixos	(agot.)
Una casa de dispesas.— Juguet cómic en un acte.	(agot.)
Ensenyansa superior.— Juguet cómic en un acte.	(agot.)
¡Abaix lo existent!— Disbarat cómic en un acte.	(ag.)
L'amor es cego.— Juguet cómic en un acte y en vers	(ag.)
Lo Marqués de Carquinyoll.— Juguet cómic en un acte	(ag.)
Jesús Maria Joseph!— Juguet cómic en un acte	(ag.)
¿Com se pesca un marit?— Humorada en vers, il·lustrada	(ag.)

NOTA.— Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al librer Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem de pèrdues si no es remet, a més, 30 cèntims per a certíficat. Als corresponents se'ls atorguen descomptes

Del famós préstec

— Amb uns “guardians” tan paus com tens, no volies que t’agafés?